

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Paupertate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

ut sciant Ecclesiam Deo curam esse, & expectent ab ipso auxilium. Ecclesiam liberauit Deus à sauitia Pharaonis, Chaldaeorum, Assyriorum, & aliorum tyrannorum. Itaque non solum doctrina tradita hoc dicto de diuersis officijs, sed etiam recte significatur Ecclesia diuinitus defendi & liberari. Hæc sententia pijs magnam consolationem affert. Et hæcenus de vindicta.

DE PAUPERE.

Cum Euangelij confessio multa pericula vitæ & fortunæ hominum afferat, cum studia Euangelij sint in odio, nec sint quæstuosissima, denique cum in hac vita communi inter cæteras communes calamitates, vulgare onus sit etiam paupertas, eaq; sæpe duriter exerceat pauperes Ecclesiam: opus est nobis doctrina & consolatione, ne exultimemus nos propter paupertatem à Deo negligi. Ideo tam multæ sunt conuersiones de paupertate in Prophetis & in Euangelio. Traduntur præcepta de constantia, ne per hæc paupertatem, abijciamus Euangelium, ne cupiditate opum & potentie sinamus nos pertrahi ad malitiam rerum societatem. Traduntur & consolationes, in quibus promittit Deus se opitulaturum esse egentibus, vt, Qui reliquerit agrum, recipiet centuplum, &c. sed addit, Cum tribulatione. De his magnis rebus concionantur dicta Euangelij, & doctrinæ illarum de magnis exercitijs fidei, & aliarum virtutum continent, ne forte ad monachorum hypocrisim, aut desertionem facultatum & ordinarum ordinis politici detorquenda. Euangelium enim nec præcipit, nec consulit discedere à facultatibus, si non eripiantur: Nec consulit res in commune conferre, imo cum tertium sit, distinctionem dominiorum & proprietatem, esse ordinationem Dei, & placere Deo proprietatem, & totam hanc legitimam rerum distinctionem & commutationem. Vult enim Deus in his ciuilibus conspici fidem nostram, & exercere dilectionem, & alias virtutes. Denique illa ipsa discessio à facultatibus aut mendicitatem affert, quæ in valentibus & otiosis furti species est, aut appetit culinam ætalem in monasterijs, quæ certe habent proprium. Nullus enim creatur necesse sine proprio potest. Vocabula alia fingi possunt, sed res reuerenti non possunt. Quod autem Euangelium approbet distinctionem dominiorum & proprietatem, & diuitias, plurima sunt testimonia. Primum lex dicit: Non furtum facies. Hic Deus ipse sua voce facit & approbat distinctionem dominiorum. Item certissimum est, reges & principes hæredes vitæ æternæ fieri posse, & aliquos esse iustos, & Deo placere in ipsis imperijs, quales fuerunt Ioseph, Daniel, Nabuchodonosor, Cyrus, Cornelius, Centurio, & alij. At regna sine

epibus

opibus teneri non possunt. Item 1. Corinth. 7. conceduntur emptiones & venditiones. Sed utraq; res magnam artem, magnam curam & virtutem postulat, scilicet, recte tenere res, & pauper tatem recte ferre. Ut recte teneas, sit bona conscientia, quæ sciat hanc odiosissimam opus Dei esse, ut sit rerum distinctio. Et non conturbes animi defraudandis, vs saepe diuites crescunt iniquis contractibus: Sicut ues æqualitatem propter Deum, qui iussit te ab alieno abstinere, quare gratitudinem tuam in tuenda æqualitate declares, & sepales gratias, qui attribuit tibi, & conseruat facultates. Sicut scripsit. Benedictio Domini diuites facit, Secundo, Scias & liberalitatem dicit esse egentes, ut saepe præcipit Christus: Date & dabitur uobis. Etq; addita promissio propter duas causas, uidelicet, ut sciamus pijs liberalitatem mereri præmia, & ut sciamus flagitare Deum in officia, ut fides exerceatur expectatione præmiorum. Vtraq; conlucet in exemplo Sareptanæ uiduæ: Hæc pauit Eliam, & expectat a Deo victum: Itaq; Deus aluit mulierem, & ornauit alijs magnis præmijs, & ipsa egregie fidem exercuit, cum reliquias, quæ habebat, totas tradidit Elize. Cæterum modus communicationis desinitur secunda Corinth. 8. Non ut alijs sit ignauia, uobis afflictio. Et uenustissima sententia de proprietate, & de modo liberalitatis præmijs extat in Salomone: Bibe aquam è tuis fontibus, & uisum riuulos bibe. Fontes tui foras deriuentur, & riuus effluant in plateas. At tu Dominus esto horum solus, nõ alieni tecum. Benedictio uerum fontibus tuis. Præceptum est æconomicum, grauissimam doctrinam figura uerborum dulcissima proponens, uetat rapere ex alieno: Hic inquit: E fontibus tuis bibe. Approbat & proprietatem: Tu Dominus eorum esto. Adiungit & præceptum de liberalitate: Fontes tui deriuentur foras, id est, de fructibus tui fundi largire alijs. Oblat & modum liberalitatis: Nolo, inquit, dissipari hereditates, tuas te ex fundis tuis. Hic sic modus: Tu fundum teneas, conserues hereditatem propter liberos & rempub. Sed de fructibus benigne largire egentes. Hæc de proprietate & de officio liberalitatis dixit. Postmo addit & doctrinam de præmijs, & de fide: In his officijs exerce fidem. Si agnosces Dei donum esse facultates & earum conseruationem, & neminem defraudabis, & eris liberalis, expecta à Deo benedictionem. Hæc est uera Ecclesiæ Christi doctrina de hoc negotio. Suntq; fugienda deliramenta illorum, qui Platoniam communitatem rerum fingunt in Euangelio præcipi uel laudari. Sed magna ars est, recte tenere facultates, sic etiam magna artem dignum decus est, recte ferre pauper tatem. De qua primam agnoscenda est uoluntas Dei, quod Deus uelit nos subiectos esse his conditionibus afflictionibus, ut, morbis, morti, ita & inopia: Et hæc afflictio

esse signa pijs, quod abijciantur à Deo, sed esse exercitia, quæ
 non solum de peccato, proptor quod natura subiecta est morti,
 sed de poenitentia & de inuocatione. Scias igitur obediendum esse
 quæ sit sic exerceri voluit, sicut hæc obœdientia generaliter in
 omni re requiritur, iuxta illud: Humiliamini sub potenti manu Dei.
 Hæc constantia accedat, ne fugiendæ paupertatis causa faciamus
 iracundiam contra Deum. Hanc constantiam prædicat Christus, cum
 ait: Beati pauperes spiritu, quia Deo obœdiunt in paupertate seren-
 ti, & non faciunt contra Deum fracti paupertate, & cæteris difficul-
 tibus, quæ comitantur inopiam: Non enim leuia onera sunt, quæ
 accedunt, premi & contemni à potentibus, esse obnoxium iniuriæ &
 contumætijs, videre miserias liberorum, Inter hæc mala retinere ani-
 mi constantiam, non querere præsidia, vel populi vel potentum, ma-
 lis consilij, non inopia moueri ad turbendam rempublicam: Hæc
 animi magnitudo lucens inter illas ærumnas, ingens decus est. Sic
 erant pauperes, Ieremias & multi Prophetæ, Baptista, Christus, Apo-
 stoli, & multi martyres summo loco nati exculti ex facultatibus, vt
 Ananias. Eodem modo affecti erant & pij, qui tenebant facultates,
 Ios, David, & similes. Sciebant oportere aliquos esse diuites, pare-
 bant vocationi suæ, nec tamen diuitias anteponebant confessioni, &
 cum amississent, in ea vocatione etiam Deo volentes obœdiebant.
 Hæc obœdientia item constantia in confessione laudantur, & sunt
 virtutes Dei. **S E D** Monachi manifestam iniuriam dicto Christi
 faciunt, quod prætexunt suæ hypocrisis, videlicet Matth. 19. Qui reli-
 quit domum, aut patrem, aut matrem, &c. Duplex est enim deser-
 uentia sit mandato Dei, in confessione aut vocatione, vt cum ty-
 ranni iubent aut Euangelium abijcere, aut cedere ex possessionibus.
 Autem vocatus ad Ecclesias regendas dubitat, vtum subeunda sint
 pericula & odia, an potius seruiendum rei familiari. In talibus casibus
 desiderio laudatur. Nam Euangelij confessionem & vocationem
 ad docendum, anteferre omnibus rebus humanis debemus, vitæ, &
 honoris. **N E C** leuis causa est, cur toties hæc sententia repeti-
 tur in Euangelio. Sæpe enim incidunt casus, vbi confessio non tan-
 tum relinquere facultates cogit, sed quod est multo durius, cogit et-
 iam inuidere carissimos, voluntates magnorum & laudatorum prin-
 cipum, & aliorum præstantium hominum, quorum iudicia negligere
 & contemnere est. Durum & hoc est, quod dicimus autores discordiæ
 in patria. Hæc quia non possunt non vehementer angere animos, to-
 ties Deus nobis præcipit, vt Euangelium anteferamus, & nos conso-
 letur, promittit auxilium & præmia. Sic Deut. 33. in benedictione
 Leuiticæ tribus, nominatim hoc ei munus attribuitur, vt doctrinam
 veram tradat, & adduntur conaciones de periculis, & promissiones.

Verba

Verba hæc sunt, ad Leni quoq; : Hæc est tua lex, quæ data est viro sancto tuo, quem probasti in Massa. Hæc prima pars est, in qua Leviticæ familiæ certum genus doctrinæ commendat, & veter aliud superpositum docere. Habes, inquit, legem traditam Moyfi, hæc præcepta doceas, nec affingas novas opiniones & novos cultus. Deinde addit præceptum de constantia in periculis : Qui dicit patri suo in terra sua, Nescio vos, & fratribus suis, Ignoro illos, & nesciunt filios suos : hi custodiunt eloquium tuum, & pactum tuum servant, & iudicium tuum. O Jacob, & legem tuam O Israël. Ponent thymiam in furore tuo, & holocaustum super altare tuum. Hæc est secunda pars, quæ monitionibus ingentia certamina, pericula, odia, & supplicia iustitiam esse in propugnatione piæ doctrinæ. Dura sunt hæc profecto dicenda parentibus, patriæ, liberis, Nescio vos, videri hostem patriæ, summi dissidiorum, &c. Sed Prophetas & Apostolos videmus ipsidem ceteris oneratos esse. Ideoq; ne frangamur animis, additur promissio. Benedic Domine fortitudini eius, & opera manuum eius suscipe, precute dorsa inimicorum eius, & qui oderunt eum, non confundantur. Est, adiuvans Deus recte docentes, sit ministerium efficax & salutare. Reprime impios doctores & tyrannos. Ex hoc dicto Moyfi recte Christi sumta sunt. Et utiq; de maximis rebus concionatur, ne prædens lector facile iudicare possit. Quare hæc gravissima sententia non sunt ad vanissimas monachorum superstitiones detorqueant. Et recitavi hæc dicta, ut pijs scholasticis sint in conspectu, quoniam multi conflantur varijs ærumnis propter studium veræ doctrinæ. Hi talibus se dictis confirmant, ne deserant recta studia, sciunt Deum opitulaturum esse, ut Christus inquit : Primum quaerite regnum Dei, & cætera adjicientur vobis. Et Psalm. 83. Elegi abiectus est in domo Dei mei. Iesa. 30. Dabit vobis Dominus in tribulatione panem, & in angustijs aquam, & non sinet avolare doctorem tuum. Hæc est via, ambulate in ea, nec declinetis, &c. Talibus nos sententia confirmemus, & Deo serviamus in propagatione veræ doctrinæ, & caueamus, ne eam nostris scandalis deformemus.

ALTERA est desertio facultatum sine vocatione, & quibus superstitionosa, cum fingunt, votum & mendicitatem esse cultum Dei. Talis desertio nequaquam laudatur, imo propter superstitionosam opinionem est Ethnica impietas, iuxta illud : Frustra colunt me qui datis hominum, &c.

DE CASTITATE.

MIRABILI consilio Deus instituit generationem in matrona, & certa lege coniugium sanxit, Genes. 2. Ac matrona